

Výstup z projektu AMČR

„Obce a jejich možnosti podílet se na realizaci politiky integrace Romů“,

r. 2005, grant Velvyslanectví USA

Analýza

Řešení interetnických sporů v rámci komunitní mediace podle amerického vzoru

PhDr. Tatjana Šišková

Obsah

Obsah	2
1. Úvodem	3
1.1 Co je to mediace	3
1.2 Co je to facilitace	3
1.3 Interetnický tým mediátorů a facilitátorů	4
1.4 Co je to smírčí rada	4
2. Historie vzniku smírčích rad a profesionálů pro řešení interetnických sporů v USA	4
3. Zázemí mediátorů v USA v komunitní oblasti a na státní či federální úrovni	5
3.1 Komunitní oblast	5
3.1.2 Nejčastější iniciativy komunitní mediace:	5
3.2 Mediační systém na státní či federální úrovni	6
3.2.1 Příklad ze státu Nebraska	6
3.2.2 Federální úroveň – příklad ze státu Pennsylvania	7
4. Situace v České republice	8
4.1 Co poskytuje proces usmíření a mediace a existence Smírčí rady ?	8
4.2 Co poskytne model interetnického týmu?	8
5. Použitá literatura	8

1. Úvodem

Projekt Asociace mediátorů přináší novou sociální službu - mediaci, která představuje alternativní metodu a která pomáhá vyrovnávat možnosti podílet se aktivně na životě společnosti. Mediace slouží jako účinná forma pomoci různým skupinám a jednotlivcům, speciálně pak ohroženým sociální exkluzí, málo vzdělaným lidem s menším či nulovým podílem na moci a odsouzeným minoritám na okraj společnosti. Projekt reaguje na existenci sociálně znevýhodněných skupin, zejména romského etnika. Ze zkušeností členů Asociace mediátorů ČR a z mnoha odborných studií vztahujících se k těmto skupinám osob vyplývá, že jedním z velkých problémů, kterému příslušníci znevýhodněných skupin musí čelit, jsou konflikty způsobené jejich sociální situací a postavením. Jedná se především o konflikty v oblasti pracovní, rodinné, bydlení a vzdělání. V současnosti neexistuje jiná forma řešení těchto konfliktů než správní či soudní cestou. Správní rozhodnutí či rozhodnutí soudu, která mají mocenskou povahu, jsou z hlediska integrace těchto skupin často ve svém důsledku kontraproduktivní. Z pohledu vnímání znevýhodněných skupin působí soudní mocenská rozhodnutí negativně a často se podílí na prohloubení sociální exkluze.

V tomto projektu nabízíme možnosti řešení konfliktů a nedorozumění mimosoudní cestou - mediací a facilitací. Oba termíny –mediace i facilitace -jsou převzaty z latiny a angličtiny, protože byly propracovány v anglosaském světě. Alternativní způsob řešení konfliktu upřednostňuje diskusi před násilím, čímž byla otevřena nová cesta k mírovému jednání všech účastníků. Dříve za krádež následoval trest, dnes se rozvíjí možnost nápravy dohodou a kompenzací za zničenou věc, dříve rasismus a útlak, po kterém následovala vzpoura a násilí, dnes diskuse u kulatého stolu. Techniky mimosoudního vyjednávání a facilitace k nám byly „dovezeny“ z USA na počátku 90.let, kdy se naše společnost začala transformovat z totalitního režimu do vyspělé demokratické společnosti.

Základní termíny : mediace, facilitace, interetnický tým, smírčí rada

1.1 Co je to mediace

Mediace je metoda rychlého a kultivovaného mimosoudního řešení konfliktů a sporů za asistence třetího nestranného prostředníka – mediátora. Jedná se o neformální proces řešení konfliktu, ve kterém jsou obě strany přítomny dobrovolně a chtějí změnit minulé či současné neefektivní jednání za pomoci profesionála či připraveného prostředníka. Úkolem mediátora je zprostředkovat mezi stranami vzájemnou výměnu informací, které doposud vzájemně nevnímaly či si je nemohly z nejrůznějších důvodů sdělit. Dále jim napomáhá v definování společných a rozdílných zájmů a na základě toho usnadňuje stranám nalezení oboustranně přijatelných řešení ve všech předmětech jednání. Mediátor také pracuje s emocemi stran, napomáhá k jejich oboustrannému respektování a zajišťuje tak vzájemné porozumění prožívání a vnímání dané situace. Na rozdíl od soudce mediátor nenavrhuje, nekontroluje a nehodnotí. Mediátor vede v mediačním procesu sporné strany k tvorbě vzájemně přijatelné dohody. Cílem mediačního procesu je vyvážená, reálná, konkrétní, časově vymezená, dosažitelná a měřitelná dohoda. V případě, kde to zákon žádá, je mediační dohoda předkládána soudu ke schválení.

1.2 Co je to facilitace

Jedná-li se o vedení týmu, řešení problému a jednání mezi skupinami, pak hovoříme o facilitaci, jinými slovy usnadnění řešení konfliktu nebo vedení složitého dialogu ve skupině rovněž za pomoci prostředníka profesionála. Facilitátor je odborník na vedení rozhovoru, protože pracuje s pravidly, vrací účastníky k tématu, zajišťuje, aby každý měl právo se vyjádřit a podněcuje skupinu, aby rozhodla na základě zvolených a objektivních kritérií a nikoliv rychlým a neprodiskutovaným návrhem. Pokud smírčí rady (nebo profesionál facilitátor) poskytují facilitaci při skupinovém rozhodování a strategickém plánování, pracují s místními samosprávami i státními úřady obvykle v záležitostech týkajících se životního prostředí, vzdělávání, bydlení, soužití s menšinami a dalšími tématy, které život přináší.

1.3 Interetnický tým mediátorů a facilitátorů

Interetnický tým bude tvořit dvojice pracovníků: Rom a příslušník majority, kteří budou vyškoleni v technikách mediace a facilitace. Budou k dispozici všem, kteří je v rámci určitého regionu, resp. kraje zavolají, aby pomohli v místě konfliktu, který vznikl mezi romskou komunitou nebo jejich jedinci na jedné straně a příslušníky majority, případně jejich jedinci či skupinami na druhé straně. Mohou to být spory či nedorozumění sousedské nebo na úřadech, v rámci práce, školy či jakýchkoliv dalších institucí či sfér. Mnohdy budou mediátoři a facilitátoři své služby nabízet sami, aby právě zabránili hlubšímu nedorozumění, které odstartovalo napětí a možný konflikt a navrhli postupy mnohem efektivnější, než které byly použity v minulosti a které nefungovaly. Proto budou pocházet z místa, které dobře znají a kde mohou rychle reagovat. Možné oblasti konfliktů, které by mohl tým řešit, uvádí ve své analýze J.Kocourek (viz další přílohu projektu).

Vzor týmu následuje americký model „komunitních- smírčích rad“ či existenci profesionálů mediátorů a facilitátorů pro interetnické konflikty.

1.4 Co je to smírčí rada

Smírčí rada (někdy zvaná komunitní- jedná se o překlad „community council“) je základem komunitní mediace. Je pohotovým a účinným nástrojem pro zmírnění již existujících sporů v obci. Napomáhá stranám při jejich řešení a to tak, aby účastníci sporu si začali vzájemně rozumět a aby našli řešení přijatelné pro všechny strany sporu. To znamená, že se pokouší o prevenci nedorozumění a stupňujících se konfliktů, aby nedocházelo k soudním sporům.

Smírčí radu obvykle tvoří skupina občanů-dobrovolníků, reprezentantů různých profesí, věku, pohlaví, vzdělání i politické orientace, bydlící většinou v daném obvodu. Nejčastěji bývají mezi nimi zastoupeni lidé z oblasti psychologie, sociální práce, práva, mohou tu být lékaři, podnikatelé, učitelé, zástupci policie, církve, rovněž i zástupci minorit. Tato skupina je profesionálně vyškolená v technikách vyjednávání a řešení konfliktů a je k dispozici všem občanům žijícím v obci.

2. Historie vzniku smírčích rad a profesionálů pro řešení interetnických sporů v USA

Nejdelší historii práce mediátorů a facilitátorů, zejména v interetnické oblasti, mají USA. Následující materiál přináší pohled na práci komunitních center, smírčích rad a samostatných profesionálů právě ve Spojených Státech Amerických. Nástup komunitní mediace a vytvoření systému profesionální mediace v USA souvisí s hnutím 60.let 20.století za rasovou spravedlivost, studentské revolty a feministická hnutí. Jednak byl reakcí na pomalý systém soudní moci a pak to byl další krok v procesu posilování demokracie- účastí občanů na rozhodování a řízení věcí veřejných.

Mezi první programy patří:

Aktivity ve městě Rochester, kdy po rasových nepokojích a boji na ulicích města bylo nutné vytvořit jinou alternativu než odpověď násilím: Vznikl „Rochester American Arbitration Association Community Dispute Service Projekt“ (V rámci Rochesterské americké asociaci arbitrární Projekt Komunitní služba formou mimosoudního vyjednávání), který začal fungovat v r.1973.

Kolem r. 1975 bylo v různých státech USA. celkem 10 Komunitních rad, v r.1985 již 170 a od r.1995 asi tři stovky.

National Association for Community Mediation-NAFCM (Národní asociace pro komunitní mediaci) odhaduje, že v současnosti jich je v USA kolem 500 a v nich pracuje asi 2500 dobrovolníků. Další statistiky uvádějí, že kurzy mediace absolvovalo 76 000 dobrovolníků.

Velká pozornost byla v USA z počátku věnována interetnickým problémům (boje Afroameričanů za svá práva v reakci na rasismus v americké majoritě), a alternativním řešením kriminality mladých lidí. Dnes je mediace používána ve všech oblastech společenského života, v trestně právní oblasti, rodinné oblasti, mimosoudní-komunitní a v pracovní oblasti -soukromé i státní, a to prakticky nejen v USA, ale i Kanadě, Austrálii a Západní Evropě.

Existují dvě odlišné oblasti. Mediace, která je povinná a je nařizována soudem, ta je také státem regulována a existuje registr mediátorů, kteří splňují stanovené požadavky. Druhá je mediace mimo tuto oblast, která není regulována státem, a která se rozvíjí v komunitě podle konkrétních

podmínek. Jedna z jejich odnoží přichází i do škol v lokalitách jako peer mediace (mediace vrstevníků).

Mediace je dnes studována na školách, středních i vysokých a vedle dobrovolníků v obci existuje velká řada mediátorů a facilitátorů profesionálů, často se sdružujících v asociacích. Vzdělání je ve všech formách studia- bakalářského, magisterského i doktorandského.

Vzdělání však musí mít i mediátor - dobrovolník. Ten by měl mít základní povědomí o mediaci, o procesu a roli mediátora /facilitátora, měl by splňovat kritéria nestranného prostředníka a dále absolvovat základní kurz mediace a práce ve smírčí radě. To je určené vzdělávacím centrem v místě v přesném počtu hodin, včetně supervizí.

3. Zázemí mediátorů v USA v komunitní oblasti a na státní či federální úrovni

3.1 Komunitní oblast

3.1.1 Hlavní kritéria Asociace –NAFCM (Asociace pro mediační – komunitní - centra)

Hlavními realizátory mediace jsou trénovaní dobrovolníci z komunity, kteří by měli rozumět lidem, kteří nemusejí mít akademické vzdělání, ale jejich síla je ve faktu, že v komunitě žijí a znají ji a přitom reprezentují diverzitu obyvatel. To znamená, že jsou ve smírčí radě (komunitním centru) i reprezentanti menšin, aby byla reflektována rasová, etnická a kulturní rozmanitost místní společnosti. Jde o veřejnou neziskovou organizaci, která je řízená nezávislou správní radou.

Mediační instituce umožňuje přímý přístup veřejnosti ke službám, takže o jejím využívání rozhodují občané, nikoliv státní autorita. Jejich programem je odstraňovat překážky, které znemožňují nebo komplikují poskytování mediace (jazykové, kulturní, finanční a pod.).

Jakákoliv iniciace, facilitace či vzdělávání se děje za účelem posílení kooperativních vztahů v komunitě a to vždy s cílem dosáhnout v komunitě pozitivní systémové změny.

Rada (centrum, výbor) rovněž realizuje kampaně a další prezentační aktivity na zvýšení povědomí veřejnosti o výhodách a postupech mediace.

Rovněž realizuje a facilituje fóra, která umožňují řešení konfliktu v nejranějších stádiích konfliktu a tím zvyšuje bezpečnost obce.

Poskytuje alternativu vůči soudnímu systému v každé fázi konfliktu.

3.1.2 Nejčastější iniciativy komunitní mediace:

a) Komunitní –smírčí rady (community boards): Reakcí na přestupky mladistvých se začalo reagovat mimosoudní cestou - vytvářením tzv. panelů občanů, kteří mají mediační dovednosti a žijí v obci, tudíž znají prostředí a jeho aktéry a pomohu jim (často sousedům v konfliktu) překonat bariéry a společně se dohodnout na budoucích pravidlech a krocích. Byla to reakce na soud - tzv.neutrální stranu, která by měla zajišťovat „objektivní a spravedlivé rozhodnutí“ právě na základě neznalosti aktéra. Právě naopak, snaha po bezpečí a společném užitku svedla dohromady lidi z obce a ti se pokusili společně navrhnout pravidla efektivního soužití.

Tato myšlenka pronikala i do škol, kde formou tzv. mediace vrstevníků (peer mediation) rozvíjela možnosti dohody bez starší autority, ale společně a vlastním přičiněním studentů.

b) Komunitní konference (Community conferencing): pojem se od 80. let hodně šíří v Austrálii a na Novém Zélandě, propaguje jej Australan David Moore, ale existuje i v Kanadě, USA, Evropě. Využívají se v případech péče o mladé lidi a v případě soudních sporů s mladistvými.

Facilitátor nejdříve identifikuje zdroje konfliktu v systému vztahů členů skupiny a „vyvede“ lidi ze systému, který je konfliktem zasažen. Klade účastníkům otázky o problémech a zajišťuje lepší porozumění důsledkům konfliktu. Účastníci jsou zatahováni do procesu, ve kterém prožívající konflikt mění skupinu v kooperující partnery. Dosahuje se dohoda, která reparuje minulé škody a minimalizuje jejich existenci v budoucnosti. Facilitátor skupiny respektuje tyto principy: participace (spoluúčast), uvažování a rovnost, které jsou prevencí převažující moci v rukách jednoho jedince.

c) Mírové výbory (Peace committees) fungují tam, kde po dlouhá léta existovalo institucionalizované násilí vůči menšinám, resp. určité skupině obyvatel a kde důvěra obyvatel-občanů vůči státním institucím nemá ještě tradici a podporu. Jedním z míst, kde jsou dnes již 15 leté zkušenosti, je Jihoafrická republika (zejména v Kapském městě a přilehlých provincích). Tam

vznikaly výbory, které měly dohlížet na nápravu spravedlnosti (tzv.restorativní spravedlnost) a propagovat nestátní mírové alternativy po r.1990, po pádu apartheidu. Program vznikl na základě zkušeností ve Švédsku, Finsku a Kanadě a navazoval na myšlenku, že v době, kdy jsou státní instituce ještě slabé, vede cesta k míru rychleji právě na platformě výboru, zajištěno je i vnímání větší „spravedlnosti“ oběma stranami sporu.

d) Programy deliberace (Deliberation programs) jsou založeny na dialogu, demokratické diskusi zájmových skupin občanů či institucí, kde je nelehké určit, který z názorů či řešení představuje nejlepší obecné blaho: např. výstavba spaloven, věznic, při rozhodování o bytové politice, o vystěhování neplatičů, o umístění sociálně slabých a menšinových rodin v ústavech, o rozhodování při vyvlastnění pozemků ve veřejném zájmu a pod. Všude hrozí konflikty, případně tresty. Konflikt se zmírňuje tím, že rozdílné názory mohou být vyřčeny a že ti, kterých se problém týká, se mohou spolupodílet na řešení, jsou včas informováni a nesou i určitou spoluzodpovědnost za řešení.

e) Citizen Jury (občanská porota), který použil v r.1974 Jefferson Center v USA, je další obdobou deliberace. Bývá využíván před volbami, kdy se očekává konflikt názorových podskupin při diskusi o tématech veřejné politiky. Účastníci předem obdrží „balíčky informací“ a podklady, o kterých se bude diskutovat ve veřejnosti s kandidáty na poslance.

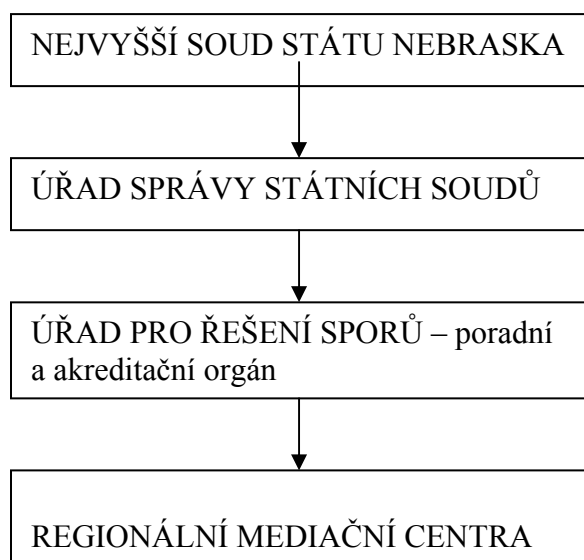
f) Study circles (studijní kruhy) tvoří instituci, která připravuje informační podklady, brožury, letáky a výzkumy k nejrůznějším tématům, které komunitu trápí: vzdělání či zaměstnání menšin, snižování kriminality, inkluze při přístupech znevýhodněných skupin ke zdravotním a sociálním službám v komunitě a pod. Práce se opírá o zkušenosti, že neinformovanost a nedostatečné vzdělání mnohých urychluje zkratovitá a nekonstrukční řešení a může ve svém důsledku mnohým ublížit.

3.2 Mediační systém na státní či federální úrovni

V USA má mediace a facilitace již dlouholetou historii a velkou podporu zákonodárců, tím má jasné legislativní i osvětové zázemí a probíhá na všech dalších úrovních- tedy státní i federální, nejen komunitní v lokalitě.Vše je rozvíjeno na základě zákona Dispute Resolution Act.

3.2.1 Příklad ze státu Nebraska

Na základě ukázky organizační struktury mediačního systému ve státě Nebraska, můžeme sledovat na následujícím obrázku propojení státní správy a správy soudů, od shora směrem až do komunity. Mediace je v tomto státě spravována a regulována prostřednictvím spolupráce mezi Office of Dispute Resolution (úřad), Advisory Council (rada) a místními mediačními centry, které se spolupodílejí na rozhodování, plánování, školení a fundraisingu mediace. Postup je následující:

Na základě mediačního zákona Dispute Resolution Act vznikl Office of Dispute Resolution (Úřad pro řešení konfliktů vyjednáváním-dále jen ODR,), který reprezentuje odbor státní správy soudů (tzv. State Court Administrator).

V čele stojí ředitel, který je zodpovědný za implementaci zákona do praxe.

Zákonem byla dále založena Advisory Council on Dispute Resolution (dále Rada), která je poradním orgánem ředitele ORD). Rada se má skládat ze členů z různých oborů, kteří mají výcvik a znalosti týkající se mediace, a kteří jsou vybíráni tak, aby reprezentovali geografickou a kulturní rozmanitost státu a odpovídalo to rovnosti pohlavím, skupinami nebo osobami.

Mediaci poskytují akreditovaná mediační centra, která jsou nestátními neziskovými organizacemi. Mediačních center v tomto státě je 6, mají od 2 do 8 zaměstnanců a řadu dobrovolných i placených mediátorů. Centra založila Nebraska Mediation Center Association (NMCA), (Asociace mediačních center státu Nebraska, která rovněž poskytuje mediační výcviky.

Financování mediačních center

ORD ročně přiděluje akreditovaným centrům granty. Záměrem zákona je, aby centra byla založena a granty rozdělovány v rámci celého území státu.

Akreditovaná centra mohou, navíc ke zdrojům schválených legislativou, využívat veřejné i soukromé finanční zdroje. Akreditovaná centra mohou požadovat po stranách, aby zaplatily poplatek k úhradě nákladů centra, který je odvozený od finančních možností strany.

Nemůže být však odmítnuto poskytnutí služeb pouze na základě toho, že strana není schopna uhradit poplatek. Poplatek je účtován klientům, kteří přesahují 125% životního minima, poplatky se progresivně snižují a jsou odvozeny od počtu členů domácnosti a příjmu.

3.2.2 Federální úroveň – příklad ze státu Pennsylvania

Ve Philadelphii, ve státě Pennsylvania existuje instituce Community Relation Service (Středisko pro řešení komunitních vztahů), která spadá pod oddělení Ministerstva spravedlnosti USA. Je to tedy federální agentura, která je pověřena řešením konfliktů s rasovým či etnickým pozadím. Toto oddělení ministerstva má (v r.1995) ve státě Pennsylvania 4 mediátory, kteří jsou placeni z federálních zdrojů. V celých USA je 10 obdobných agentur /středisek, které řeší interetnické konflikty a spory a to buď na základě doporučení veřejnosti, nebo si případy „vyhledávají“ sami mediátoři. Mezi uváděné případy, které řešily, patří např:

Po osvobozujícím rozsudku nad O.J.Simpsonem (Afroameričanem podezřelým z vraždy své „bílé“ ženy), byly Spojené státy v pol.90 let rozděleny na dva tábory – pro Simpsona (převážně černí obyvatelé) a proti (převážně bílí obyvatelé). Mediátoři začali facilitovat na nejrůznějších místech, hlavně tam, kde byly velmi náročné diskuse mezi Euroameričany a Afroameričany, kde to bylo zapotřebí, zejména však na universitách a zklidňovali tím nesmírně výbušnou situaci.

V jedné obci ve státě Virginia jedna továrna znečistila prostředí (byla zjištěna kontaminace olovem) a v blízkosti žijící černošská komunita se bouřila a chtěla se vystěhovat. Po facilitaci výše zmíněnými federálními mediátory mezi obyvatelstvem a vedením továrny bylo dohodnuto postupné vyčištění (dekontaminace) a obyvatelé se uklidnili.

Jednou z největších akcí, o které mluvili a která proběhla v létě 1995 v hlavním městě Washington ve federálním D.C., byl pochod milionu (černých) mužů, tzv. „One million man march“. Byla to velká demonstrace připravovaná L. Farakantem – černošským vůdcem (islamistou), který chtěl přimět „bílé Američany“ k zamyšlení nad diskriminací barevného obyvatelstva. Středisko pomáhalo akci zorganizovat, vyjednat, zajistit služby, WC, vody, zvukovou aparaturu a vše co bylo zapotřebí, aby nedošlo k násilnostem. Pochodu se zúčastnilo přes 600 000 černých obyvatel, většina mužů, vše proběhlo hladce a nebyl vůbec žádný konflikt s veřejností.

V USA je interetnická oblast respektována jako podstatná součást života společnosti. Všichni jsou si vědomi, že v diversifikované společnosti, jakou USA jsou (15 % tvoří národnostní minority, přičemž jsou zde oblasti, kde je majorita a minorita v poměru 50-50%), je nutné věnovat pozornost jakýmkoliv negativním změnám a napětím v této rovině a hned reagovat profesionálně. Díky federálním zákonům a financím je mediace a facilitace, jako alternativa k řešení konfliktu mírovou a nesoudní cestou, podporována na státní i federální úrovni. Platy profesionálů jsou hrazeny z rozpočtu země a proto mohou tito mediátoři/facilitátoři realizovat práci pro insolventní zájemce i zdarma.

4. Situace v České republice

Po roce 1990 začala na našem území a v celé střední a východní Evropě působit nadace PARTNERS FOR DEMOCRATIC CHANGE (Partneři pro demokratickou změnu sídlící v USA, která dané techniky mimosoudního vyjednávání předávala prvním zájemcům, budoucím českým profesionálům „mediátorům“ a „facilitátorům“. Od r. 2000 iniciativu přebírá Asociace mediátorů ČR, kam se soustřeďuje mnoho mediátorů původně vyškolených jmenovanými Američany.

Existence SMÍRČÍ RADY, která podporuje a šíří techniky mimosoudního vyjednávání v komunitě, nemá v České republice dlouhého trvání. České centrum pro vyjednávání a řešení konfliktů (založené Američany) začalo zakládat Smírčí rady při obecních úřadech, aby měly určité zázemí a podporu a aby začala růst „image“ této nové neformální skupině smírčích mediátorů. První Smírčí rada byla založena v květnu 1993 v Praze 5 a původní model se opíral o zkušenosti s tzv. conciliation committee, jak bylo řečeno výše. Specifikou Československa a později i samotné ČR je, že Smírčí rady se začínají zakládat jako pomocné platformy pro všechny druhy konfliktů v komunitě, nikoliv jen interetnické - např. Vsetín, Praha 2, Brno-střed. Speciálně pro interetnické konflikty je nově založená Smírčí rada po r.2003 v Pardubicích a Chomutově a plánuje se v dalších lokalitách.

4.1 Co poskytuje proces usmíření a mediace a existence Smírčí rady ?

- jednotlivcům se dostává podpory při vyjadřování podstaty konfliktů a při jejich řešení
- lidé mohou konflikty vyjádřit a řešit dříve, než eskalují do neřešitelné podoby
- tím, že na řešení konfliktu strany spolupracují, přejímají samy odpovědnost za to, co se v jejich společenství děje
- tato činnost přispívá k bezpečnosti společenství tím, že mu nabízí smírnou, nenásilnou alternativu a tak se společenství učí pozitivnímu přístupu k řešení konfliktů
- smírčí rada se může stát platformou pro trénink a získávání zkušeností pro budoucí profesionální mediátory

4.2 Co poskytne model interetnického týmu?

Bude jistou formou komunitního centra, které poskytne servis v lokalitě na profesionální úrovni v oblasti mimosoudního vyjednávání, zejména mezi majoritou a romskou minoritou. Právě soužití mezi Romy a českou majoritou je velmi složité a nová alternativní cesta - řešení konfliktu a nedorozumění smírnou cestou má ve světě dobré výsledky, snižuje napětí v obci a pomáhá efektivnější integraci odlišných skupin do majority.

Nebude se jednat o klasickou smírčí radu, ale o česko-romský (případně česko-vietnamský či další varianty) tým, který bude působit v celém kraji např. jako federální mediátoři v USA. Ti tlumí možné násilí, případně jeho eskalaci a zajišťují bezpečnější soužití lidí v obci.

Důležité bude, aby tým dvojic pracoval pod hlavičkou krajského či městského úřadu a byl k dispozici všem v rámci regionu. Pracovní skupina těchto expertů na interetnický konflikt by měla být tvořena několika dvojicemi, které AMČR plánuje školit v druhé části projektu.

5. Použitá literatura

- 1) Ondrušek Dušan, Labath Vladimír, Tordová Zuzana : Konflikt, zmierovanie, zmierovacie rady PDCS, Bratislava 2004
- 2) History of Community Mediation in the United States, www.mediate.com
- 3) Přehled o mediacích, vzdělávání a další informace související se systémem mediace v západní Evropě, USA a Kanadě Informace na www.mediaceprojekt.cz
- 4) Šišková Tatjana: Zpráva ze služební cesty do USA, pracovní materiál, Praha, 1995